

Villa Romana del Casale

Bikiny, jak je známe dnes, se staly světovou módou po válce. Dvoudílné plavky z potištěné bavlny navrhl Francouz Louis Réard. Původním povoláním byl sice automobilový konstruktér, ale když 5. července 1946 předvedl na módní přehlídce svou kreaci plavek, stal se z něho známý návrhář, který se zapsal nesmazatelně do dějin módy.

Římské bikiny a plno otázek

Bikiny ovšem přišly do módy nepochybně mnohem dříve, než by se dalo čekat. Jejich nejslavnějším vyobrazením jsou dívky z mozaiky na podlaze v římské vile postavené v samém srdci Sicílie. Mozaika zobrazuje deset tančících dívek v lehkých dvoudílných úbořech neodbytně připomínajících slavné plavky našeho věku. Archeologické vykopávky tady začaly až v roce 1950, a tak lze Réarda jen těžko podezřívat, že nápad z bikinami okopíroval odtud.

Villa Romana del Casale byla postavena na konci římského období a vědci se dodnes přou nejen o totožnost stavebníka, ale i o to, k čemu byla vlastně určena a proč tak honosná budova stála tak daleko od center tehdejší Římské říše.

Nechal ji postavit západořímský císař Maximianus Herculius a uchýlil se sem po abdikaci? Nebo dal vilu postavit nějaký vysoký důstojník a statkář s dobrými vztahy k římským vládcům? Bylo to stále

FOTO: LUMÍR PECOLD

obydli, nebo sloužilo jen jako vila pro loveckou zábavu?

Mozaiky vyprávějí

Místo na úpatí hory Mangone bylo vybráno velmi uvážlivě. Stejně jako kdysi tu každého uvítá svěží chlad úrodného údolíčka s dostatkem vody. Proto mohla být čistá voda rozvedena potrubím nejen do prostorných koupelen, parních lázní a kašen, ale také do rafinovaných a luxusních toalet. A ve všech prostorách zdobí podlahy úžasné mozaiky. Výjevy z domácího života, z lovu i zobrazení pověstí a bájí podávají do dnešních dnů jedinečnou zprávu o tom, jak se před mnoha a mnoha sty

lety žilo, pracovalo i milovalo. Ilustrace sestavené z miliónů barevných kamenných kostiček mluví o kráse i mládí, o bozích i bájných bytostech.

Stavba má půdorys klasické vily z pozdní římské doby. Tvoří ji tři vzájemně propojené hlavní celky: vstupní část s lázní, centrální část s peristylem, bazilikou a soukromými místnostmi a poslední část, triklinium neboli jídelna, s dalším, tentokrát oválným peristylem. A všude samé mozaiky.

Historici a archeologové se ve svém líčení římských dob zaměřovali vždy především na války a na osobnosti císařů. Stranou zájmu stály všední starosti, krásné ženy, erotika

a láska. Mozaiky v římské vile ale ukazují i ideál tehdejší ženské krásy. Jsou tu zobrazeny sportovní typy svalnatých štíhlých žen s dlouhými vlasy a drobnými kulatými nadry. Při vstupu do římské armády museli vojáci zrušit stávající manželství a zhruba 25 let se nesměli ženit. Přesto se nechtěli vzdát dámské společnosti. Od básníka Ovidia pochází ponaučení pro Římany chystající se na zálety: „Z nosních dírek ať ti nevyčnívá jediný chloupěk. Z úst ti nesmí ošklivě páchnout, dech nesmí být odporný, a v podpaží nesmí sídlit smrdutý kozel, pán kožího stáda.“

Děk patří bahně

Co může lépe ilustrovat zájem Římanů o péči o tělo, o výcvik ke zdatnosti, o zdravou stravu i o sportovní utkání, než jsou texty básníků a obrazy výtvarníků. Mezi všemi těmi mozaikami v římské vile najdeme zobrazený i milostný pár. Je to jen něžná milostná scéna, ale představuje jakousi antickou erotikou Píseň písní.

Když mohutná povodeň zanesla vilu bahnem, zmizely všechny scény na dlouhá staletí lidem z očí. Bahno celou stavbu nejen pohřbilo, ale také dokonale zakonzervovalo. A tak právě bahně vděčí svět za to, že mu zůstala obrovská kamenná kniha plná obrazů zachována. Dnes působí mozaiky z Villy Casale jako úžasné okno za hranice času, kterým můžeme nahlédnout do antických dob. ●

LUMÍR PECOLD

INFORMACE

Vykopávky Villa Romana del Casale s ústředním dvorem, studnou a přibližně padesáti místnostmi leží na Sicílii jihozápadně od Piazzы Armeriny. Zdejší mozaiky se dochovaly na ploše asi 3500 metrů čtverečních a představují skutečný umělecký skvost. Je to jedna z nejlépe dochovaných a také nejluxusnějších římských vil. Na Seznam světového dědictví UNESCO byla vila zařazena v roce 1997.

